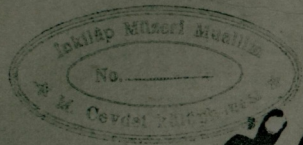

۲۹ اگستوس ۱۹۱۸

صافی : ۵۹

اوجنی جلد

تیکلی محبوعہ

بیژانسی تاریخی

علی جواب

محمد ق. أ. د.

• صيفي

عزالہ فخری

[v] / h . Bayet: *L' Art byzant*
Picard . Paris -
et Gh — v. danglois : « lectu
historique » *Le Moyeu Age*, Hache
Paris p : 105 .

صنعت، حیوانات و نباتات زمره نرند آلبانی
 گونه کارد طبیعی بعضاً اولدنی کی، صادقه
 بعضه باشقه، صنی، خیالی ریشکی و ریزه تصور
 ایدر؛ او قدرکه، زمانه موده اولدق آتیش اولان
 حقیق شکل یوش یوش غما غائب اولور. ایت
 یزاسلیلر یوکیچی چت تعقیب ایتقدور. اولدنی
 موده علی اکثر اوزون مدندن بری شقدیر برایش
 اولان موده لاردن اولشد. حال کوه اثر لنده ه
 ونجم ایدر لنده کورولن موج شکلا، عیب الشکی
 چچکلری، غرب انظر حیوانی یولی مکنیدر
 معمایه یزاس صنی یومئده شالردن کلن عامری
 مزاج ایدر کی یزاسلی یاقه کله ایتقه مشدر. کندید
 ایتق و ادعای الحمد: ایک دفعه اولدق خریستیان
 فکر لسه کندیلر یه خصوص شخصی بر چهره و
 بیلمک لایقی شرف شهسز یزاس معماریه عاقد.
 قاطیقه یومماریک بوتون اور یزاسلیکی، بوتون
 یازلافی دخی شیرلی تنبیده کوزه چاربار، فقط یو
 سایان حیرت برشی ده دیکلر؛ بالخاصه قرون و س
 موله نده دیکله قدر نافذ و هر شیئه قاریشان برقون
 اولدنی دوشونور. حاکم اوصافه چوق قایلدارلری
 خریستانلغ بعلی حاکم اوصافه چوق قایلدارلری
 مظهر بر دینک شمععی، الهی عظمت، عز بزرگ
 حایه ایدینی اولدق لسه اعقاده اولری چوق اشغال
 آتیش، اولرنده قلم مربوط اولدق یو حسین
 یونون قوت لیه اظهار افاده جالشلردر. یزاس
 آثار صابنیک موشور کک تحالف و اوعه رعما، جان
 داما یکسک بر قافا عریض ایتسی یونن ایلری
 کلر. دقت ایدیلر سه داما عنی فکر اطرافنه
 حلاولاشدینی حس ایتمک ممکن دیکلر. عبا یو،
 دخی برصنک طلب و اصرا ایتدیک شرافته ترک
 نفس ایتکدن باشقه بر شهسز؛ معنی شکله
 اساسی فقط محدود بر قافیه فکره اطاعت و صداقت
 یونن دینلره شامل بر قافیه، خلق روحی اوکا
 ایدنی برصنا عطف ایدر و بدینی صنعتکارلر کیف
 اروزوسه برافقی عاذا برکناه عد ایدر. یزاس

محیطه بولری سوق و اداره ایتک وظیفه سی کلیسه ایغالیشدر . معافیله اولرده کورولن بو یکشکلکارده ، بودائی تکرارده حقیق بر عظمت وارد : لایتیر فرض اولان برینه البته یه لایتیر وموده بیتنه صبیح ده کیده یه برصنعت لازمد ، و بو صنعت ابدیت کنندن باشقه برشیته ملجا اولیان کلیسه لره بزم و روضی عنانک ابدیت ظاهره سیله ئورولش اولوق کوندرمیلیر . بو نقطه نظردن باقیبرسه ییزانسلیر حقیقه "بووک صنعتکار اولشلردر . فکر و افاده سی موضوع بحث اولدی زما دینی تربیتک حقیق قاعدلری قولایله اگلاشلردر . شورادی شایان دقدرکه بوگون یله بو شکل صنعتی یاشاغی ایستین بعض رساملر اکثریا اولنرک آنارندن ملهم اولیورلر . معافیله ییزانسلی صنعتده کورولن بومعوی یکشکلکار عقم برسکوت و توقفه منجر اولادیقی ییزانس صنعتکده مختلف مسلکله وجود کنیردیکی طرزله ، تبدلات و تحولات بیکنه قالمش اولدیقی علاوه ایتک اقتضایدر .

•••

شرفده ییزانس صنعتی حکمتی تماماً اجرالمش ، روم خرسیتیانغه نفوذ ایتشدر ؛ کنذا یه ییزانس سایه سنده رگ صنایع نفیسه روسیه یه داخل اول . بییشدر . اوئی عصرده اسلامورده مذہب ، ملکی استیلا ایدن اسقاندیناو عناصریله قاریمش ، لک قی برحاله ایدی . معافیله ، داهالوقت ، شرف قدرتی بو بوموحتی ملکنظردقتی جلب ایتندی : زوروق ، اولغ ، اینور [۲] کی بغضیاری ییزانسکی ضبط وفتی خلبانی پیشندنده قوشمشلر ، اولغا [۳] کی بعضیلریده اورایه دوست صفتیله گیرمه چاشمشلردر . اولغا ، خرسیتانی قول ایدن بروس پرنسی ، بوکی دینی تبعی ای راستده نشر ایتک موفق اولامدی . بودرجه ده بووک برانقلاب یایبیلک ایچین عزم صاحی ، شدت طبعه مالک بر پرنسک قدرت و حاکمیتی لازمدی . پوده ولادیمیرک [۴] امری اولدی . ولادیمیر ، دینلرک ائک ایستی آرامق ایچین یایدنی تحقیقات نتیجه سنده نهایت روملرک کی انتخاب ایتشدی . اونی بوقراری ویرمه گیرمه سوسیالین سیرلر صنعته تناس ایدر ؛ اورنودوقیله دوسرغوتایل و انجنادی معیدلرک ثروتندن ، آیتلرک احتشامندن ایبری کلتشدر . و انتزایله کدن صوکر بوون تبعیسه امرایش وکیف ، نوغورود کی ایک بووک شردده اسکی معبودلرک معبدلری برینه کلیسه لر قائم اولشدر . پواتاده روسیه ده وجود گلش اولان صنعت خارجی ادخاللادن معبوددر : اظهار و افاده ایتدیکی اعتقاد کی ... اوزمانه قدر روسلر یالکر تختدن یایله انشائه واقعدیلر . ایالک طاشدن یایله کلیسه لر انشا ایدلر ییزانسلی معمارلر ، اولری رساملرله تربین

ایدلرینه ییزانسلی رساملر اولشلردر . کیده فده ک دم [۵] ، نوغورودده کی آیاصوفیه کلیسه لری - که انشائاتلرینه روم یایسلرندن بواکم نظارت ایتشدر - بودنی صنعتک ایالک اثرلندن معبوددر . ولادیمیرک خلی بووک ییزانسلی [۶] زمانده (۱۰۵۶-۱۰۵۸) کیف شاهانه منظرلری بر شهر حالی آلتشدی . یاروسلاف یانختی استانبوله رقب اوله یله جک بر حاله صوفی ایستدی . کیده فده ییزانس کی بووک آیاصوفیه کلیسه سینه ، اتوق قریبته مالک اولدی . یاروسلاف بوتون معبدلری تربینه چالیشه جی کافی درجه ده صنعتکار ، اورلرده ایقای وظیفه ایده جک کافی مقدارده روم یایسی بولامدی . کیف ، اوزمان ، غرب عرورلرک برستش ایتدکاری دت بوز کلیسه لی شهر اولشدی ... ائک چارقالعه ائر آیاصوفیه ایدی . یاروسلاف دورینک موژیاقلری ائک یایدرو "غریب اوله ماز دیوار" اوزرنده الهک واده سکی بووک قطعه ده کی ، عیسی ئک حواریله دیک صوگ یکده (سن) مضاعف اولوق کوزو کدیکتی تصویر ایدن لوحه - که عیسی اوراده آتی حواری یه وجودی ، دیگر آلتیسه قاتی اوزاتیور - صوکره وحی کتیرن ملک (جبرائیل) ایله حضرت مرعک ریملری حیرتله قاشایه لایقدر . محافظه و لئش ویا اهماطه تمیر ایدلش نقشارک مقدارده چوقدره ، بولرستولری ، دیوارلری ، آتورن قابلامی کورلری تربین ایدلر . بوتون موجود یایزیرسلارونجه ده کیل ، فقط روجه اولوق یایزشدر . [۷] ییزانس صنعتک تأثیرینی یالکر شرقک ، روسلر کی ، خرسیتان اقوامنده بوایز ؛ خرسیتانلرک ، روم ایمراطورلرک ائک شدید دشمنلری ده بو صنعتن بر جوق شیرلر اقتباس ایتشلردر . واقعا عرب صنعتی یک چابوق کدینده مخصوص جهره سی اکتساب ایتشه ده ایالک زمانلرده تشکله یارایان عناصری بولدت ایجاد ایتشه سدر . عربلر مالکنلرلی آسایان پیرمه لرقدیر توسع ایدن فتوحانه باشلادقلری زمان صنعت اولنلرده یک بییمت برشکاده بولتیوردی . برلشکاری ملکیتلرک برچوغنده بولقلری آبادی اوله یه آلدیلر ، تقلید ایتدیلر ، بوونک شکلی ، بیه سی ، تربیناتی آتوق یواش یواش کندیلرینه مخصوص بر حاله صوقدیلر . حال بو مالک اشغال ایتدکاری اراضی ییزانس ستایعه قینبا متاسبتدار بولشش اولان یونانیله عالم ایاپلر اولدی . بناء علیه اولنلرده صنعتک تأثیرینه قایلقدن قوریلامدیلر .

سوریه ده عربلر بردن بره جامع انشائه باشلا مامشلر ؛ عیسی ئک کلیسه لرلی ضبط ایده رک آله لرینه حصر و تخصیص ایتشلردر . حتی ، براق سنه ایک دین یانه ، عینی معبد داخنده یاشامشدر ؛ شامده حضرت عمر ، آیا یانی کلیسه سی ایک یه تقریق ایتشدی :

Dim [۱۰]

Yar eslaf [۱۱]

Rambaud, Histoire de Russie [۱۲]

p. 63, 64, Paris, Hachette

شرق طرفی اسلاملره مخصوصدی ، غرب جهتی خرسیتانلره برانقشدی . خرسیتانلر بورادن آتقی بئش سنه صوکره دفع ایدیلر ؛ خلیفه لرم جامع انشا ایتدیرمک ایسته دکاری زمان ییزانسلیلره مراجعت ایتشلردر . « ولید ، شامده برجامع یایدیرمق ایسته دیکندن قسطنطنیه ایمراطوریه بر سفارت هیئی کوندرمشدی . ولیدک طلی اوززیه ایمراطور ۱۲۰۰ صنعتکاروایشی کوندرمش ؛ ابن بطوطه دیوکره : جامع شایان حیرت برلطانیه مالک موازیقلرله قریب ایدشدی ؛ اوزرلری ایشلعتش صمرلر ، بهارلر منج ایدلش رنگلره محراب ریملری وهرچسندن اشکال و تصاویر غرض ایدیوردی . » [۸] حتی دینی مبانیک تربینی آراسه ، خرسیتانلری تقلید ایدرک تصویرلر علاوه ایتکندن یله چکنیورلردی ؛ ولیدک یایسی عساملرک قسک برجامعده جنت وجهی کوسرلر رساملر یایدیرمک ، شام خلیفه لرلی سربازینه ییزانسندن صنعتکارلر جلب ایدیورلر ، عرب صنعتکارلری بولرک نظارتی آلتشده تیشیورلردی .

•••

ایتالیالک جنوبنده ییزانسک تأثیریک بک کوزه چازیار . ایتالیالک بوقسی بر جوق عصرلر اداره ، حتی لسان دولایسیله استانبول ایمراطورلغه مربوط قالمشدی ؛ بووک یونانستان دایما بر اسه لیاقت کسب ایدیوردی . حتی ایقونولاستلر آراستنده ظهور ایدن ونهایت ایتالیالک بوسمنک شرفدن آرتلوسه منجر اولان ملازعات جنوبده هله ییزمک قولشمه سبب اولشدر . تصور طرفدارلرک بر جونی اورایه النجا ایتشلردر . بو هجرت ایترا . طورلری دوشوندیرجه ک بر ماهیته اولادی . چونکه بولر بوسورنلره اوراده عادتا حقیق بر یوتان مستعمره سی تشکیل ایتش اولیورلردی . معافیله بو مستعمره قسما بر یایاس مستعمره سی شکلی آلتشدر : یالکر قالا براده ، اوز زمان ناسی ایتش اولان آیایامیلر طریقه منسوب دوقسان بدی مناسرتک اسمی معلومدر . بو ملکیت ، « بکی هله » مذہبیتک صمرکی اولدی . بولرک ییزانه قارشی دایما قضا بر هجرتلری واردی ؛ حتی نورمانلر کلتکاری زمان بر جوق برلرده شدید مقاومتلره معارض قالدیلر . زویر کویسفا (۹) طرات ، ساتنا سهریانا (۱۰) شهرلری اویله قولایجه ضبط ایده دی ، اهالی شتله ، فوله هله ییزمن آیرمه موفق اولامدی : لاین آیتنک اورنود وفس ایینی برینه قائم اول . ییله سی ایچون آردان عصردن فضا زمان یکمه سی لازم کلدی . اوده ایکینجی عصرده حالا بر جوق برلرده روجه قوالییلوردی . سبیلاده عینا بویه

Lavoix, dss Arts musulmans [۱]

de l'emploi bes figures. (gazette di s Beaux - Arts, 1876) .

Robert guiscard [۱۲]

Tarante santa seueriana [۱۰۱]

Rurik, Oleg, Igor [۲۱]

Olga [۲۱]

Vlaomir [۱۴]

اولمندر، بیزانس مدینتی کو کاشمیں اولدینی بو ایک مملکتیں باشقہ پرلردهده آز چوق برتانیہ برافدی ده کیل .. «خاطر لافنه حاجت واریمدیرکه ، نورمانلر فتحدن سوکرا ایثالیانک جنوبدیکه ایلک حاکمیت دورلری آستانده بالذات یونان - بیزانس مدینتلیر ناپیردن فوریتلاماش ، اولنردن برچوق شیراستعاره ایشلردن . نورمانلر یالکز روجیجی رسمی لسان اولارق قبول ایشکله قلمادیلر - چونکه تبه لوندن برقیسی یو لسانی ویلیوردی - معماریلری (۱۱۲۵) ه قدر غایله بیزانس تأثیری آلتنده بولندی . پویده واطرانشده (۱۱) باصدردقلری ایلک پارلرده شرق ایبراطورلغنده کلری تقلید یاپیلشدی . یوتون غریک، ایلک صلیب سفردن براز اول ، (۱۰۹۰) ه دوغری ، اوزمانه قدر کیلین قیسه الیسه بریه قبول ایتدیکلر شرق طرفنده اوزون ایلک برونوع فریضا سرپوشی نورمانلر طرفدن ادخال ایدلشدی . بو ، یونانلرک فوستوم لوندن باشقہ برشی ده کیلیدی .» (۱۲) نورمان برنسلری روم مناسترلری اطرافده لاینین مناسترلری بایلدیریلر . سرایلرده بیزانسی شاعرلر ، تاریخچیلر ، الهیاتچیلر ایبراطورک سراینده کلر قدر چوقدی ، آنجی اوچنجی عصره دوغریدیرکه قراللر کالیسکلر شرقی عصری قلع واسعیله ایتدار ایلدیلر ..

ایثالیانک اوبرا وچنده ، وندیک ، نام بر یونان شهریدر . قیسه واقعی راوهن شهرینک کی آزادلقه آرتشدر . ایکنجی ژوستینیئن طرفندن اهاییدن عروم ایدلش ، والیرک حرص وطنی یوزندن عو وخراب اولش یونان بیزانس ایثالیانک اسکی باغی آرتیق دوشمش ، اسکی عظمت واعتبارنی غایب ایشدی ؛ سکرینی عصر واسطه دوغری ، بالاخره پاپاک نکلنه کیمک اوزده یومبارلرک آله دوشووردی . وندیک ، بالکس ، لومبارلر قارنی استغلاقی محافظه ومداغه ایدیه ییلشدی ؛ آرتیق اسمی برعنواندن عبارت قائلن اولان روم ایبراطور . لک حاکمکی طامبقده باس کوردی ، حتی بو ، زکیله شمسک اساس شرطی اولدی : اولنردن موروت بر چوق خلردن ، امتیازلردن استغاده ایدیلرک آق ذکر ساحلده کیمک نخله نخلری تشکیل ایدنی . و بالاخره شرق و غرب تجارتی مهم بر قسمی آله کچردی ... قسطنطنیکل تاجرلر و طلریه ایبراطورلرک محصولیه برابر مدینتی ده کیریدیلر . اوراده هرشی ، الیسه ، عادات ، دوزلرک سراینده ک صرام وعتواتلر هپ یونانستانی خاطر لانیوردی . وندیک ، لوکس اشیاسندن بر چوقلرینک نمونه لری شرقدن آلییوردی که یولردن ، باردای ، بلور اعمالای ، مشینلری بالذیلایق کی بعض منترلر ده حقیقه صریبلر . یته نفوق ایدیوردی .

T. eille, Otrante [۱۹۱]

F.denormaut, de graude grécel [۱۲]

1881, t.2,p.406,407

بو قیلدن اولمدرق ، اوزون مدت ، وندیک آبدیلری اکثریا قسطنطنیه آبدیلر نه بکوردی ، اولنری خاطر لاندی . عجا دوژ « پیر اورسه اولو » [۱۳] (۹۷۶) ده دقت وحیره شایان اولان سن مارسه کلیسک سنک انقاسنه قشیت ایتدیکل زمان کله انشاء آتجی (۱۰۸۵) ده پششدر . روم معمارلری مراجعت ایشدی ؛ یونی آبات ایدر بر وثیقه یوقدر . بالکروشورای شه دن آزاددهرکه یو کلیسی ی بنا ایدنلر ، تزل اولورلر سه اولونلر ، بیزانس معمارینی یوتون صافیتله تطبیق وعتیل ایشلردن : صرصره ، ستونلر ، خلاصه یوتون مالزیمیه قدر شرقدن استعاره ایدلماش هیچ بر شیتیه تصادف ایشلر . معمایه وندیکده یونان طرزلی تماماً حاکم ده کیلیدی . بر طرفدن سن مارق ، انشا ایدیلرکی دیگر طرفدن وندیکه یاقین مووانده ، طورچه لوده ، غرادهده [۱۴] ... الخ لاینین شکلری کوردوئور ، یاخودهده کلیسه لوده اولدینی کی رسمی مانیده ایک طرز بریرله تمیز بر حالده یولنیوردی . یو مانی ترین مسئله سی موضوع بحث اولدینی زمانده وندیکلر یته شرقه توجه ایدیوردلری ؛ بالادورو [۱۵] لک بیزانسدن کلیسه ؛ خزنده کی میوه ایلک الذی قسیمی ده یوله ده . کلیسه نیک بر قاپسک سنک استانبوله اعمالی لازم کلدشدر . دیگر ایکسی وندیکده یاپیلشه بکزره . قسطنجانی مودل تقلید یاپیلشدیر .

وندیکده برلشمش یونان یونان صنعتکارلری اون برنجی عصرده مستقل بر اصناف هیئت تشکیل ایدیوردلری . هرشی آبات ایدیورکه «سن مارق» ک موزاییقاری اولر یاپیشلردن . یو مکشدن پیشنه برل صنعتکارلر ده اوزون مدت بو طرزلی محافظه ایتدیلر . معمایه تأثیرلری بالکس وندیک دیوارلری آراستهده محصور قلاادی . مورانو کلیسه سنک عرابی ترین ایدن حضرت صریک لوحیسی بیزانس صنعتک لک صاف نمونه لردن بریزر . دها سوکرا طوچه . لئوده کی موزاییقلرک یو لک برقیسی ده اولرک ائمریدر ...

..

فرانسه ده بیزانس تأثیری ، ایثالیانک بعض طرفلر ده اولدینی کی ، حس اولنه حق درجه ده دوامی بر ایزر برافمشدر ؛ بو برطرف ، قرون وسطی ده غرب خرسیتیان صنایع بر چوق عصرلر بالخاصه فرانسه کوزده وایتیه بر شکل آلمش ، تکامل ایشدر . فرانسه ، دها اون ایکنجی واون اوچنجی عصرلر ده کندیته مخصوص ، اوریزینال بر هیکلر تاشیه ، بر معماری به مالکدی . پوده ، دیگر طرفدن ، بیزانس صنایع کی جوارمک کتار نفوذ ایدیور ، حتی شرق قدر یاپیلیوردی . معمایه فرانسه برمنطقه واردرکه اوراده قهر ، بیزانس

معمارینک تأثیر برچوق کلیسه لوده کوزده چاریلر : سن فروده دوهر بکوژ [۱۶] (اوتیجی عصر) یوکا زکیین برمثالدر . قبه آتومواده ، سه نظوز [۱۷] ایدده تصادف اولنور . بیزانس اثرلری ، آبدیلرینی خاطر لایان بو شیلر نرزدن کلیر ؛ تاریخ بو نقطه حقتده سکوت ایدیور . فرانسه نیک دیگر طرفلر ده شکلرله یونان صنعتی خاطر لایان کلیسه لر وارسهده یولر بو صنعت دها زیاده ترینلری چهندن مر یو طردلر . پواتیه جوارنده کی سن ساوون [۱۸] کلیسه سنک نقشاری یونان رساملرینک آثارینه چوق مشاهیر . مواساق معبدنده [۱۹] اون ایکنجی عصر بدایتنده نکل ایدلش اشخاص مثاللری هپ بیزانسدن کلهدر : چهرلر ، وضعیتلر ، الیسه نیک قیوریلری ، خلاصه هرشی یونی آبات ایدر . معمایه یواجنی تأثیری نفقلی آلمش ، نهده اوزون مدت دوام ایشدر . ایلک زمانلر ده افکاری بیزانس صنعتک تأثیری آتنده بولمش اولان صنعتکارلر اورادن بعض استعارلر یاپیشلر ده کور کوربه قوبه ایشکله اکفا ایشلردن . عادتاً شرقی صنعتی ، اولر اینجی ، ذاتی اوصافلری او یاندیرمه یارایان بر سائق اولمدر . یوندن دولاییدرکه اون ایکنجی عصر دن اعتیاداً فرانسه معماری یکی شکل عرض ایدر ؛ ترینانه مودل اولان چیچکار اطرافده کی قیر واورمانلردن ، هیکل وقبارعه لره مودل اولان شخصلر ده دوغش اولدقلری یو مملکت اهایلیسی آراستندن انتخاب اولمشلردن ...

جنوره : ۵ اگستوس ۱۹۱۸

اجتماعیات فاکولته سندن

منیر مظهر

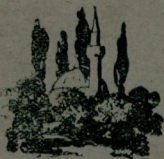
Pala d'Oro [۱۵۱]

Saint-Font de Périgueux [۱۶]

Angcismois, Sautonge [۱۷]

Poitier, Saint-savin [۱۸]

Moissac [۱۹]

Pierre Orseolo [۱۲]

Murano , Torcello, Grado [۱۴]